

ning nærmere er præciseret derhen, at den omtalte Klarhed allerede skulde have været tilstede den 13de Marts 1873, da er dette efter Alt, hvad der er oplyst, piensynlig urigtigt. Det eneste Punkt, paa hvilket en Overskrivelse den Gang havde vist sig sandsynlig, var Maskineriet, og med Hensyn dertil var det den Gang Ministeriets — vistnok ikke ganske ubeføjede — Anskuelse, at det kunde være tilstedeligt at afholde den forpøgede Udgift af Theatrets Reserveresond, da Merudgiften for saa vidt stfete i Driftens Interesse, som den, naar Theatret var taget i Brug, snart vilde have vist sig uundgaaelig, kun i meget forstørret Omfang. Der var derfor den Gang god Grund for Ministeren til at udtale, at der i det Hele taget ikke forelaa Noget, som kunde have nogen som helst ængstende Karakter; thi det kunde selvfølgelig ikke falde ham ind, at man — saaledes som der senere er gjort Forsøg paa — vilde opstille den Paastand, at Udgifterne til Dekorationer, Garderobe etc. skulde henhøre under den til Bygningen voterede Sum. Derimod er det jo ganske vist og aldrig modsagt, at det, inden Rigsdagen sluttedes i det følgende Aar, var Ministeren bekjendt, at Overskrivelser vare uundgaaelige; men det er ogsaa tilstrækkelig fremhævet, hvor umuligt det den Gang var for ham at forelægge Rigsdagen Forslag til Lillæggsbevilling i den bestemte Skikkelse, som et saadant maatte have, — uden at fremkalde en Standsning af de Arbeider fra Bygningskommissionens Side, som vare den absolute Betingelse for, at den kontraktmæssige Forpligtelse lige over for Entreprenuerne fra Ministeriets Side kunde fastholdes, jfr. den som Bilag 2 i Tillæget p. 42 aftrykte Skrivelse. Naar det nu siges, at han desuagtet burde have meddelt Rigsdagen Oplysning om, at Overskrivelser kunde ventes, da maa hertil bemærkes dels, at Mangelen af en saadan blot og bar Oplysning ikke synes at kunne have nogen Betydning enten for en juridisk eller en finantseel Betragtning, dels at nogen Oplysning derom ogsaa synes at være given Finantsudvalget og igjennem dettes Ordførers Udtalelser den 17de Marts 1874 Thinget, se Folkethings-Tidenden 1873—74 Sp. 2392—93. Og naar Flertallet vil gjøre gjældende, at Ministeren maatte have kunnet forelægge Rigsdagen en blot „kalkulatorisk Beregning“, turde det vist være tilstrækkeligt at gjøre opmærksom paa, at en sllig „kalkulatorisk Beregning“ — som isvrigt her, hvor det netop maatte gjælde om et præcist Grundlag for en Bevilling, vilde være paa aldeles urette Plads — under alle Omstændigheder vilde have forudsat en fuldkommen nøjagtig og sikker Paavising i det Mindste af, hvilke Arbeider der vilde være at foretage, og deraf omtrentlige Pris, men den maa Ministeren efter sin Erklæring, der i høi Grad bestyrkes ved den oven citerede Skrivelse fra Bygningskommissionen, antages paa hint Tidspunkt at have været ude af Stand til at give, med mindre han vilde have ladet Kommissionen udelukkende rette sit Arbejde herpaa med Tilfidsættelse af den Virksomhed, som var uundgaelig nødvendig for at naae Bygningens Kuldpørelse i rette Tid. — Flertallet vil nu vel paastaa, at der hverken i Loven af 18de Juni 1870 eller i Forholdet til Entreprenuerne laa nogen Hindring for at standse det hele Byggeforetagende; men det Urigtige heri har jeg ovenfor paavist og skal her blot tilføje, hvad der forpørgt allerede er fremhævet af Statsrevisionens Mindretal, at der ikke er nogen Grund til at antage, at de tidligere stedsbundne Overskrivelser af forskjellige Frister udelukkende eller blot fortrinsvis maatte falde Entreprenuerne til Last, men at det var forskjellige andre af samme Mindretal nærmere angivne Grunde, der havde foranlediget Forsinkelserne, og at det derfor var ganske naturligt, at Ministeren, som nøie kjendte hele Sagens Gang, ikke, saaledes som Statsrevisionens Flertal, kunde anse det for en let Sag at afvise Entreprenuerernes Erstatningskrav i Tilfælde af Arbeidets vilkaarlige Standsning og Udskydelse over 1ste Septbr. 1874. Endelig skal jeg kun kortelig berøre, at man ganske har overset den store Ulempe, som der selv i gunstigste Tilfælde vilde være forbundet med at skulle begynde igjen at spille i det gamle Theater under meget mislige Forhold. — Det siges nu vel, at det i hvert Fald blev Rigsdagens Sag at skjønne herom. Dette beror dog uden Tvivl paa en mindre rigtig Opfattelse af en Ministers Pligter. Unegtelig vilde det for Ministeren have været en langt lettere og bekvemmere Fremgangsmaade at standse Arbeidet og slyde alt Ansvar over paa Rigsdagen; men var det hans Anskuelse, at en Standsning maatte medføre fordærvelige Følger, vilde det ikke have været en samvittighedsfuld Oplysning af de Pligter, hans Stilling paalagde ham, om han af Frygt for Ansvar for sig vilde have indladt sig derpaa; og det er vistnok høist sandsynligt, at der, hvis han havde valgt denne Fremgangsmaade, fra den samme Side vilde have lydt ligesaa stærke og bedre begrundede Klager.

Det, der imidlertid i Flertallets Bemærkninger om dette Punkt maa vække mest Forundring, er vistnok den Benyttelse, det har troet at kunne gjøre af en Skrivelse fra Ministeriet til Bygningskommissionen af 30te Januar 1873, hvoraf et Brudstykke findes citeret i Statsrevisionens Tillæg, men som her findes trykt i fuldstændig Skikkelse. Man vil uden Tvivl ved en Gjennemlæsning af denne Skrivelse finde, at Ministeren her er optraadt netop saaledes, som hans Stilling krævede. Han beklager først i stærke Udtryk, at man ikke i rette Tid er bleven opmærksom paa Nødvendigheden af et meget kostbarere Maskineri, udtaler dernæst, at det vilde være aldeles unyttigt at henvende sig til Rigsdagen derom, og at man heller ikke tør vente, at Kjøbenhavn's Kommune skulde være villig til at gjøre det nødvendige Tilskud, og dyster endelig, hvilke Midler der kunde findes til at dække den